

STRATEGIJA RAZVOJA SAVEZA OPĆINA I GRADOVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE 2022. – 2027.

Uvod

Ukupno društveno i političko uređenje Bosne i Hercegovine predstavlja kontinuiranu prepreku u ostvarivanju položaja i uloge Saveza, a samim tim i jedinica lokalne samouprave. Neriješeno pitanje odnosa i nadležnosti između viših i nižih nivoa vlasti kreira probleme u funkcionisanju lokalne samouprave. Uz to, manjak volje viših nivoa vlasti za stvarnom decentralizacijom i jačanjem položaja jedinica lokalne samouprave prevashodno se ogleda u nepoštivanju Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, koju je BiH ratifikovala u dva navrata, i Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH, usvojenom 2006. godine uz aktivno učešće Saveza. Ekonomska kriza nadalje produbljuje probleme koji za rezultat imaju i pitanje adekvatnog finansiranja jedinica lokalne samouprave, s posebnim naglaskom na pripadnost javnih prihoda, što na poseban način ima negativan utjecaj u radu i razvoju jedinica lokalne samouprave u FBiH. Suočavanje sa posljedicama izazvanih pandemijom izazvanom virusom COVID-19 dodatno utiče na položaj jedinica lokalne samouprave u FBiH, te ugrožava finansijsku stabilnost jedinica lokalne samouprave. Sve navedeno ima snažan uticaj i na procese EU integracija. Svjesni da će se u budućnosti veliki dio procesa i propisa EU provoditi na lokalnom nivou, od velikog je značaja da se, kroz Savez, složne jedinice lokalne samouprave sistemski uključe u ove procese, te doprinesu što boljem statusu i položaju jedinica lokalne samouprave. Neophodno je unaprijediti mogućnosti i kapacitete jedinica lokalne samouprave u pristupanju fondovima EU u provedbi kapitalnih i drugih projekata koji će unaprijediti uslovi za život građana.

Postavljeni izazovi, kako u okruženju u kojem funkcionišu, tako i obavezama navedenim u zakonskom okviru zahtjevaju od JLS kontinuirane procese modernizacije administracije i rada u pružanju usluga, digitalizacije usluga, i visok stepen transparentnosti i efikasnosti u radu.

O Savezu općina i gradova FBiH (Savez)

Osnovna uloga Saveza je da zastupa i štiti interese jedinica lokalne samouprave pred višim nivoima vlasti. Savez u formalnom smislu ima veoma značajan položaj iz razloga što je Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH definisana uloga Saveza kao jedinog zakonskog zastupnika svih jedinica lokalne samouprave u Federaciji BiH. U cilju zastupanja interesa svojih članica, Savez ima potpisan Sporazum sa Vladom Federacije BiH (2011), Kodeks o međupravnom odnosima (2012), i Sporazum sa Predstavničkim domom Parlamenta FBiH (2019). Uzevši u obzir ukupno društveno i političko uređenje, probleme sa kojima se susreću jedinice lokalne samouprave, te zakonski status Saveza, njegova uloga i važnost je još i veća. Savez svojim aktivnim djelovanjem u sve većoj mjeri postaje prepoznat i od strane viših nivoa vlasti i međunarodnih aktera i institucija kao nezaobilazan faktor u reformskim procesima i kontinuiranom unaprijeđenju lokalne samouprave u svim njenim dimenzijama, te djeluje i kao spona između lokalnog i viših nivoa vlasti. To je, prije svega,

rezultat podrške i učešća članica – općina i gradova u radu Saveza, što Savezu daje snagu i legitimitet djelovanja u zastupanju interesa jedinica lokalne samouprave. Istovremeno, kontinuirana interakcija sa članstvom, s jedne, i višim nivoima vlasti, kao i domaćim i međunarodnim institucijama od interesa, s druge strane, otvara se mogućnost da Savez prepozna i jasno artikuliše potrebe svog članstva za različitim oblicima podrške za jačanje kapaciteta lokalne samouprave, a u cilju efikasnijeg rada i kvalitetnijeg pružanja usluga građanima, privredi i društvu u cijelini.

Fokusirajući se na izrade analiza, politika i stavova, Savez, uz podršku svojih članica, postaje nezaobilazan partner u procesima decentralizacije i zastupanja interesa članica. U prethodnom periodu Savez je ostvario mnoge uspjehe u ostvarivanju saradnje sa višim nivoima vlasti, ali i drugim zainteresovanim stranama te kontinuirano jača svoju poziciju u procesima zastupanja interesa članica.

ZAINTERESOVANE STRANE (STAKEHOLDERS)

U svom radu Stručna služba Saveza se, prirodno, najviše oslanja na podršku svojih članica: općina i gradova u Federaciji BiH, u definisanju stavova, prioriteta ali i u procesima zastupanja.

Iako u FBiH ne postoji Ministarstvo za lokalnu samoupravu, Savez ima partnera u razgovoru sa Ministarstvom pravde FBiH kao nadležnim ministarstvom za pitanja lokalne samouprave. Imajući u vidu manjak kapaciteta u resornom ministarstvu, ali i širok dijapazon oblasti koje se tiču i utiču na rad lokalne samouprave, Savez također razvija partnerske odnose i sa drugim ministarstvima, a posebno sa Federalnim Ministarstvom Finansija, Federalnim Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnim ministarstvom za urbanizam i zaštitu okoliša, te drugim institucijama i upravama koji razmatraju pitanja relevantna za jedinice lokalne samouprave. U prethodnom periodu, zalaganjem Stručne službe Saveza, uz podršku članica i drugih partnera, primjetno je veliko poboljšanje u komunikaciji i saradnji, a posebno u smislu uključivanja predstavnika Saveza u rane faze i procese izrade zakonskih rješenja. U narednom periodu Savezu će i dalje unaprijedivati saradnju i komunikaciju sa ministarstvima ali i drugim relevantnim partnerima i interesnim stranama u cilju unaprijeđenja rada i funkcionisanja jedinica lokalne samouprave.

Vlada i parlament FBiH, kao i kantonalne vlasti su nezaobilazani partneri u radu Saveza. U proteklom periodu ostvaren je značajan napredak u komunikaciji i identifikaciji stavova JLS, te je Savez uspješno lobirao i ostvario značajne korake u poboljšanju saradnje sa komisijom za lokalnu samoupravu parlamenta FBiH.

Prirodni partner u zastupanju interesa JLS, razmjena informacija i dobrih praksi, kao i provedbi zajedničkih inicijativa je i Savez opština i gradova Republike Srpske. Problemi jedinica lokalne samouprave u oba entita su u mnogome zajednički, te dva saveza uspješno

realizuju saradnju na mnogim poljima, a posebno u oblasti jačanja kapaciteta svojih članica i provedbi projektnih aktivnosti od zajedničkog interesa.

Veliku podršku radu Saveza pruža i međunarodna zajednica i donatori. Poučeni iskustvima i praksama svojih jedinica lokalne samouprave, a u skladu sa EU standarima, međunarodna zajednica pruža tehničku, stručnu i materijalnu podršku procesima jačanja jedinica lokalne samouprave u BiH i generalno procesima decentralizacije i unaprijeđenja rada i pravnog okvira relevantnog za jedinice lokalne samouprave.

Savez uspješno sarađuje i sa sličnim institucijama u okruženju i EU. Kroz NALAS (mrežu lokalnih vlasti jugoistočne Evrope) Savez ostvaruje saradnju u razmjeni dobrih praksi i informacija ali i provedbi regionalnih projekata.

NVO/Akademija – zajednički interesi također su podudarni i kod NVO koji rade u oblastima relevantnim za jedinice lokalne samouprave. Akademija pruža knjiške teorije i podršku u identifikaciji procesa decentralizacije i funkcionisanja jedinica lokalne samouprave.

Mediji – daju podršku promociji i vidljivosti značaja jedinica lokalne samouprave kao i temama od značaja za JLS. Neophodno i dalje jačati i ostvarivati komunikaciju sa medijima a posebno u procesima podrške procesima i aktivnostima lobiranja i zastupanja interesa članica.

RIZICI

Pored ekonomske krize i posljedica uzrokovanih pandemijom COVID-19, veliki rizik u ostvarivanju ciljeva predstavlja nestabilna političko-socijalna situacija. Nakon lokalnih izbora 2020. godine došlo je do značajnih promjena u rukovodstvima JLS. Ovaj faktor može predstavljati određeni rizik u smislu da je neophodno informisati nova rukovodstva o značaju i radu Saveza kao i o aktuelnim temama i oblastima na kojima Savez radi. Opći izbori, koji će se održati 2022. godine mogu imati uticaj na procese lobiranja od značaja za Savez i članice, kao i usporiti provedbu relevantnih aktivnosti.

Neizvjesnost trajanja i stvarnog uticaja pandemije COVID-19 također može imati negativan efekat na rad samih JLS ali i Saveza. Sve navedeno može imati uticaj na samo učešće članica u radu Saveza. Prioriteti JLS su usko povezani sa navedenim rizicima. Tokom 2020. godine Savez je uradio detaljnu analizu uticaja COVID-19 na jedinice lokalne samouprave u FBiH. Sugestije i preporuke analize se koriste za aktivnosti vezane za prevazilaženje i/ili ublažavanje posljedica izazvanih COVID-19 pandemijom, te u mnogim procesima lobiranja i zastupanja interesa članica, te kao podloga za izrade dodatnih analitičkih dokumenata.

Daljnijim jačanjem saradnje sa predstavnicima viših nivoa vlasti Savez ima ulogu ozbiljanog i relevantnog partnera u procesima zastupanja interesa, a posebno uzevši u obzir Savezovu zakonsku ulogu.

U narednom periodu Savez će intenzivirati direktnu komunikaciju i kontinuirano raditi na jačanju saradnje sa člancima kroz individualne sastanke, radne sastanke, terenske posjete i

druge vidove komunikacije s ciljem što većeg direktnog uključivanja članica u identifikaciji stavova, izradi inicijativa, procesima lobiranja i zastupanja kao i drugim relevantnim aktivnostima.

O STRATEGIJI

Sveukupni cilj Saveza, u narednom periodu je, da kroz jačanje svih sfera djelovanja doprinese daljnjem osnaživanju pozicije i funkcionisanja jedinica lokalne samouprave u FBiH uvažavajući i primjenjujući načela djelovanja Saveza u svim svojim aktivnostima.

U tom smislu, proces razvoja prijedloga Strategije razvoja Saveza za period 2022. – 2027. godina obuhvatio je:

- analizu trenutnog društveno političkog stanja
- uvid u strateške i druge dokumente relevantnih aktera vezanih za nadležnosti lokalne samouprave i pravnog okvira u kojem funkcionišu lokalna samouprave
- analizu stanja i problema na nivou lokalne samouprave u različitim oblastima, a na osnovu dosadašnjih rezultata rada Saveza i njegovih tijela i organa (Skupštine, Predsjedništva i resornih komisija/odborništva, mreža i radnih grupa);
- istraživanje vezano za stavove predstavnika lokalnih vlasti u pogledu njihovih očekivanja i zahtjeva vezanih za različite aspekte budućeg djelovanja Saveza, na osnovu redovanih aktivnosti Saveza, dostavljenih inicijativa od strane članica, iskazanih potreba članica putem mnogih održanih sastanaka, konferencija i drugih vidova komunikacije u prethodnom periodu.

Strategija razvoja Saveza za period 2023. – 2027. godina koncipirana je tako da definiše glavne strateške ciljeve grupisane oko ključnih procesa u ostvarivanju kvalitetnijeg i efikasnijeg funkcionisanja članica i pružanja usluga građanima u svim oblastima od značaja za lokalnu samoupravu u FBiH. U sklopu strateških ciljeva definisani su setovi podciljeva koji se odnose na najbitnije oblasti za daljnji razvoj jedinica lokalne samouprave, a proizašli su iz već navedenih analiza, dostupnih informacija, te naslonjeni na kontinuirane aktivnosti Saveza u prethodnom periodu.

VIZIJA

Jaka, moderna i razvijena lokalna samouprava u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini.

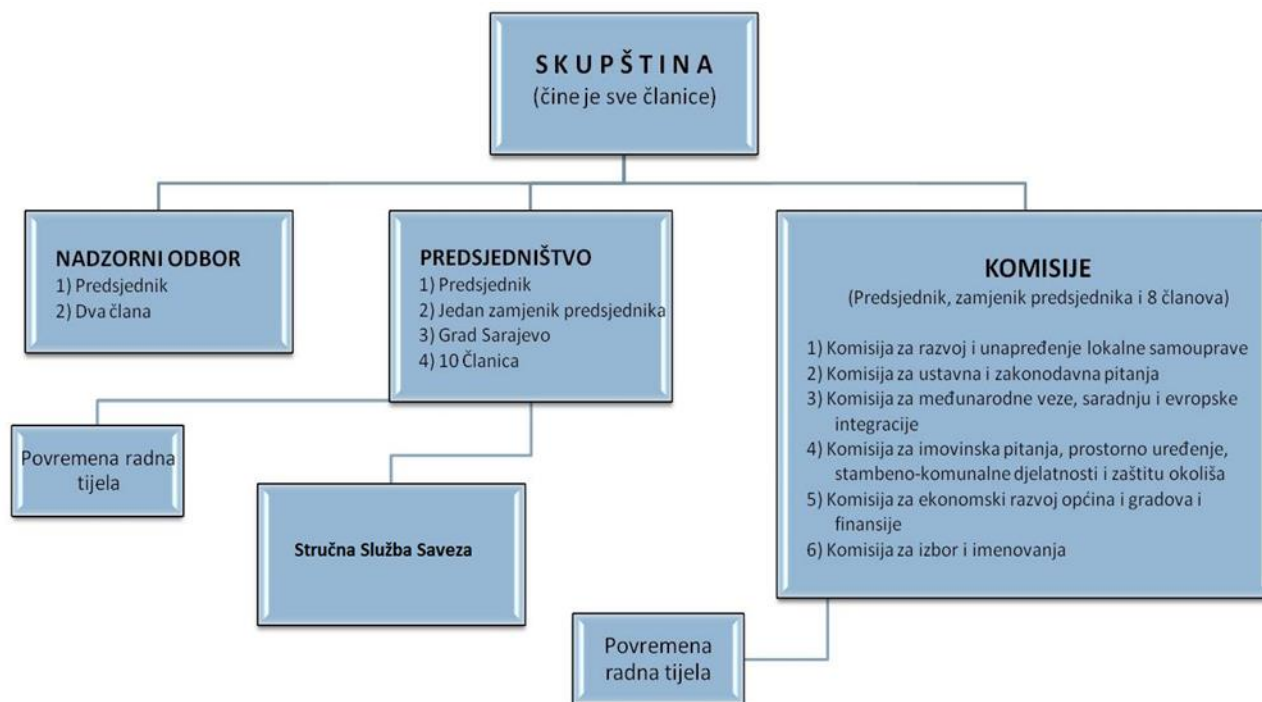
MISIJA

Misija Saveza je da kao samostalan i legitiman predstavnik jedinica lokalne samouprave zastupa i štiti njihove zajedničke interese i da im obezbijedi usluge koje će unaprijediti njihove kapacitete i društveni i ekonomski razvoj njihovih lokalnih zajednica.

SLOGAN

Jak Savez, jake općine i gradovi!

ORGANIGRAM SAVEZA



NAČELA DJELOVANJA SAVEZA

JEDNAKOST I SOLIDARNOST ČLANOVA

Načela **jednakosti i solidarnosti** proistječu iz same prirode Saveza, kao udruženja gradova i općina, u kojem sve članice imaju jednaka prava i jednak stepen uticaja na rad Saveza, bez obzira na veličinu ili ekonomsku snagu. U skladu sa načelom solidarnosti, svojim djelovanjem, Savez će podržavati međusobnu podršku između razvijenijih članica manjim i manje razvijenijim članicama –kada je riječ o usaglašenom, zajedničkom nastupu prilikom pregovora vezanih za finansiranje jedinica lokalne samouprave, tako i u smislu prenošenja znanja i praktičnih iskustava u radu. Konačno, načelo solidarnosti se ogleda i u spremnosti članica Saveza da jedni drugima pomognu u kriznim i vanrednim situacijama - dostavljanjem humanitarne pomoći, slanjem stručnjaka odgovarajućih profila, slanjem opreme i mehanizacije i na sve druge načine.

ODRŽIVA DECENTRALIZACIJA

Lokalna vlast je nivo vlasti najbliži građanima i najviše u poziciji da prepozna i odgovori njihovim potrebama i interesima. Zato je u same temelje evropske demokratije ugrađeno načelo supsidijarnosti, odnosno načelo da javne poslove treba da obavlja, prije svega, onaj nivo vlasti koji je bliži građanima, osim kada sama priroda tih poslova ili sredstva potrebna za njihovo obavljanje nalažu da se oni povjere višim nivoima vlasti. Istovremeno, prenošenje nadležnosti na lokalni nivo vlasti neće i ne može dati puni efekat bez odgovarajućeg prenošenja finansijskih sredstava za vršenje tih nadležnosti. To je osnov održive decentralizacije, i kao takav prepoznat u Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi, političkom dokumentu od najvećeg značaja za lokalnu demokratiju u svim zemljama članicama Vijeća Evrope. Svrha decentralizacije je da proces donošenja i kontrola nad izvršenjem odluka budu dostupni što širem krugu subjekata društva, kao i da institucije vlasti budu otvorene i bliže građanima i svim korisnicima usluga.

Decentralizacija znači adekvatnu podjelu odgovornosti između različitih nivoa vlasti u planiranju i provođenju javnih poslova. Suštinska komponenta decentralizacije mora biti finansijska (fiskalna) decentralizacija, jer lokalne vlasti svoje poslove ne mogu samostalno obavljati bez pristupa potrebnim finansijskim resursima i bez kapaciteta da samostalno donose finansijske odluke. Bez jačanja finansijskih, materijalnih, stručnih i ljudskih kapaciteta i resursa lokalnih vlasti nije moguće postizanje potrebnog stepena finansijske i upravljačke samostalnosti, kako bi decentralizacija bila istinski provedena i održiva.

DEPOLITIZACIJA I PROFESIONALIZACIJA JAVNE UPRAVE

Savez će u svom radu biti djelotvoran i uspješan samo ukoliko sve njegove članice, bez obzira na političku pripadnost njihovih rukovodećih struktura, nađu u njemu svoj interes i prepoznaju prednosti zajedničkog djelovanja. Zato je od ključnog značaja da se u radu Saveza traže i definiraju zajednički interesi i da se utjecaji političkih i drugih različitosti svedu na najmanju mjeru. Osnova za to leži u činjenici da su lokalne vlasti, prije svega zadužene za unapređenje uvjeta za život građana, i da tu, kada je riječ o komunalnim, socijalnim, ekonomskim, ekološkim i drugim pitanjima, ima mnogo više mjesta za zajedničko djelovanje nego za političke razmirice. U tome leži snaga i utjecaj Saveza.

Savez u svom djelovanju treba, koliko god je to moguće, da utječe na odnose između viših i nižih nivoa vlasti, kako bi isti bili lišeni političkih utjecaja trenutnih vladajućih većina. Ovim bi se izbjeglo favoriziranje jednih, nauštrb drugih jedinica lokalne samouprave. Ovo načelo predstavlja uvjet za ravnopravan tretman svih gradova i općina od strane viših nivoa vlasti, što posebno dobija na značaju kada je riječ o finansiranju rada jedinica lokalne samouprave ili o provođenju projekata i programa koji su od njihovog interesa. Isto tako, politička pripadnost rukovodstava pojedinih jedinica lokalne samouprave ne smije biti prepreka ostvarivanju međuopćinske saradnje u domenima u kojima gradovi i općine trebaju naći zajedničke interese.

MODERNIZACIJA JAVNE UPRAVE NA LOKALNOM NIVOU

Jedno od važnih načela u budućem djelovanju Saveza odnosi se na podsticanje spremnosti lokalnog rukovodstva i službenika na promjene i inovacije, kako bi osavremenili svoj rad i dostigli najviše standarde u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti i pružanju usluga građanima i privredi. Cilj je - postizanje optimalnog odnosa između kvaliteta tih poslova i usluga i sa njima povezanih troškova. Modernizacija će poslužiti pojednostavljenju procedura i njihovoj transparentnosti, kao i većoj dostupnosti usluga lokalne samouprave građanstvu i privredi. U težnji da implementacijom novih modela, metoda i sistema upravljanja i uvođenjem elektronske uprave unaprijede svoj rad, jedinice lokalne samouprave mogu i trebaju da budu otvorene za prijenos znanja i iskustava iz dobrih praksi drugih gradova i općina, kako unutar zemlje, tako iz regiona i drugih evropskih zemalja.

RODNA RAVNOPRAVNOST I SPRIJEČAVANJE SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE

Puno poštovanje načela rodne ravnopravnosti od strane nosilaca javnih funkcija u jedinicama lokalne samouprave je od suštinske važnosti, jer se upravo na tom nivou rješavaju praktični izazovi sa kojima se građani susreću u svakodnevnom životu. Savez posebno ističe značaj poštovanja i primjene Evropske povelje o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou, koju je usvojilo Vijeće evropskih općina i gradova. Aktivnosti i javne politike lokalnih vlasti i ograničeni resursi kojima raspolažu, treba da se planiraju i provode tako da uvažavaju

različite potrebe pojedinih grupa stanovništva, uz obezbjeđivanje jednakog nivoa dostupnosti i kvaliteta za sve. Također, neophodno je da u pružanju javnih usluga i zaštiti prava građana postoji razumijevanje i uvažavanje različitih početnih pozicija u društvu za žene i muškarce; i jednima i drugima mora biti omogućeno ravnopravno učešće u procesima političkog odlučivanja na lokalnom nivou. Savez se zalaže i za suzbijanje bilo kakve druge individualne, institucionalne ili systemske diskriminacije na lokalnom nivou. Savez podržava prevenciju i suzbijanje diskriminacije po vjerskom i nacionalnom osnovu, diskriminacije osoba sa invaliditetom, starijih osoba i djece, kao i drugog vida diskriminacije građana ili posebnih zajednica i grupa.

U ostvarivanju sopstvenih planova i politika, Savez će u svakom segmentu svog djelovanja posebnu pažnju posvećivati pitanjima rodne ravnopravnosti, nastojeći da i tako podigne svijest svoga članstva o neophodnosti da principi rodne ravnopravnosti i spriječavanja svih oblika diskriminacije u svakodnevnom životu lokalnih zajednica doprinesu suštinskoj ravnopravnosti svih građana.

UČEŠĆE GRAĐANA U VOĐENJU JAVNIH POSLOVA

Savez se zalaže za aktivno uključivanje građana u rad lokalne samouprave i saradnju lokalnih vlasti sa ključnim akterima zajednice, posebno sa udruženjima građana i privrednim subjektima. Jačanjem pozicije i učešća građana u definiranju politika i vođenju javnih poslova na lokalnom nivou stvaraju se uvjeti za njihovu veću zainteresiranost i spremnost na saradnju, što stvara povoljnu klimu za donošenje i realizaciju strateških i drugih važnih odluka u zajednici. Takve odluke će biti zasnovane na širokoj bazi stručnih i drugih znanja i masovnoj podršci građana. Lokalne vlasti, kao najbliže građanima, moraju razvijati i njegovati participativnu političku kulturu i mehanizme koji afirmiraju učešće građana i unapređuju svijest o potrebi građanskog aktivizma u radu lokalne samouprave.

VERTIKALNA I HORIZONTALNA KOORDINACIJA I SARADNJA

Savez snažno podržava saradnju i koordinirano djelovanje svih nivoa vlasti u definiranju strategija, politika i pravnog okvira, prije svega u onom dijelu koji ima utjecaja ili je od interesa za rad jedinica lokalne samouprave. Naime, složenost savremenog društva iziskuje postojanje neprestane interakcije i dijaloga različitih nivoa vlasti, radi osiguravanja koherentnosti u kreiranju i provođenju javne politike. Savez smatra da je neophodno značajno veće učešće gradova i općina u definiranju i usvajanju javnih politika i propisa koji ih se tiču i koje treba da primjenjuju, posebno u procesu prilagođavanja standardima Evropske unije.

Također, Savez snažno podržava i promovira međusobnu saradnju gradova i općina. Problemi jedinica lokalne samouprave zahtijevaju da lokalne vlasti udružuju resurse radi kvalitetnijeg i jeftinijeg pružanja usluga građanima i privredi. Zato se Savez zalaže za politiku

razvijanja različitih finansijskih i nefinansijskih podsticaja viših nivoa vlasti za razvoj međuopćinske saradnje.

NAČELA PRAKSE DOBROG UPRAVLJANJA

Lokalna samouprava postoji zbog građana i treba da bude shvaćena, prije svega kao servis građana. Iz ove postavke proistječu ključna načela dobrog upravljanja kojima treba da se rukovode svi nosioci javnih funkcija – donosioci odluka i službenici u jedinicama lokalne samouprave. To su, prije svega:

- poštovanje zakona i visokih etičkih standarda;
- odgovornost, efikasnost i efektivnost rada;
- odgovorno upravljanje finansijama;
- otvorenost i transparentnost;
- poštovanje ljudskih i manjinskih prava;
- jačanje kompetentnosti i kapaciteta lokalnih vlasti za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti;
- održivost i dugoročna stabilnost.

UKLJUČENOST U DOSTIZANJE CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I AGENDE 2030

Značaj i potencijal provođenja Ciljeva održivog razvoja i Agende 2030, kao mogućnost značajnog unapređenja socijalnih, ekonomskih i ekoloških aspekata života u zemlji i jačanje lokalne i regionalne saradnje, naročito ako se ima u vidu činjenica da je održivi razvoj u samom centru politika Evropske unije i njenih država članica, jedan je od principa Saveza na kojima će aktivno djelovati.

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, koji je usvojen od Vijeća Ministara BiH u aprilu 2021. godine, predstavlja širi okvir za dostizanje Agende 2030 i Ciljeva održivog razvoja i kao takav će poslužiti za usmjeravanje procesa strateškog planiranja na nivou BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH.

Na osnovu tri utvrđena pravca održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, iskazanog u Okviru za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH (april 2021. godine) i to: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom; Pametan rast i Društvo jednakih mogućnosti, Savez će se zalagati da se u narednom period definišu prioriteti, mjere i aktivnosti koje će članice ali i Savez preduzimati u skladu sa svojim nadležnostima i tako osiguraju doprinos u dostizanju Agende 2030.

Pored toga, a da bi članice spremno krenule u ove procese, Savez će davati značajan doprinos i imati ključnu ulogu u podizanju kapaciteta članica Saveza za bolje razumijevanje značaja Agende 2030, odnosno koncepta održivog razvoja, usklađivanje procesa strateškog

planiranja i realizacije konkretnih aktivnosti u skladu sa Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja.

STRATEŠKI CILJEVI

Vodeći se Statutom, internim aktima, dosadašnjim radom, prioritetima članica, odnosno jedinica lokalne samouprave u FBiH, kao i načelima djelovanja Saveza u periodu od 2023 – 20xx godine Savez će provoditi aktivnosti u svrhu postizanja slijedećih strateških ciljeva:

1. Savez predstavlja glas članica u zaštiti njihovih prava i položaja, zastupanje zajedničkih interesa u procesu fiskalne i funkcionalne decentralizacije i drugim procesima, zagovaranje principa ekonomskog razvoja i iznalaženje sistemskih rješenja za uravnotežen razvoj, dobro upravljanje, modernizaciju procesa i usluga građanima, i bolje pozicioniranje lokalne samouprave u procesu pristupanja EU.

- Kroz zastupanje interesa i stavova članica Savez pozitivno utiče na stabilnost sistema finansiranja lokalne samouprave, rast prihoda jedinica lokalne samouprave i dalju decentralizaciju nadležnosti i finansiranja

Komplicirano političko uređenje Bosne i Hercegovine, a posebno Federacije Bosne i Hercegovine, nestabilna ekonomsko-finansijska atmosfera, uticaj pandemije izazvane COVID-19 virusom, manjak razumijevanja za probleme jedinica lokalne samouprave, te neadekvatno uključivanje jedinica lokalne samouprave u kreiranju zakonskih i drugih rješenja od strane viših nivoa vlasti rezultiraju stvaranjem nepovoljnog i nezavidnog položaja jedinica lokalne samouprave u Federaciji BiH, a posebno po pitanju ekonomsko-finansijske stabilnosti. Kako je finansiranje izvornih nadležnosti jedinica lokalne samouprave od strateškog značaja za daljnji razvoj i harmonizaciju statusa svih jedinica lokalne samouprave u FBiH, oblast fiskalne decentralizacije je od najvećeg značaja za članice a samim tim i za Savez.

U proteklom periodu kroz rad u oblastima fiskalne decentralizacije i lokalnih finansija, prikupljanju podataka, kao i izradi niza značajnih analiza iz ove oblasti, Savez je potvrdio potrebu da se i u narednom periodu i dalje fokusira na jačanje finansijske pozicije jedinica lokalne samouprave u FBiH. Jačanjem finansijske pozicije JLS u FBiH stvaraju se pretpostavke za pružanje boljih i kvalitetnijih usluga građanima ali i jačanju uloge jedinica lokalne samouprave u FBiH.

Evidentan je pozitivan pomak u saradnji i ostvarivanju bolje finansijske pozicije jedinica lokalne samouprave kroz saradnju sa višim nivoima vlasti (posebno naglašavamo bolju saradnju sa Federalnim ministarstvom finansija - FMF, vladom FBiH te federalnim, odnosno kantonalnim ministarstvima). Jedinice lokalne samouprave kroz Savez su uključene u zakonodavne procese kroz rad u radnim tijelima viših nivoa vlasti, kao i direktnim sastancima sa predstavnicima relevantnih ministarstva. U saradnji sa parlamentarnom komisijom za lokalnu samoupravu i FMF Savez je ostvario uspjeh u raspodjeli grant sredstava Federalnog ministarstva finansija. Nadalje, u saradnji sa FMF i međunarodnim organizacijama i partnerima, Savez je učestvovao u procesima transparentnog finansiranja projekata JLS od značaja za lokalnu zajednicu. U narednom periodu, Savez će se zalagati za uspostavu sistemskog i transparentnog rješenja raspodjele grant sredstava JLS kao i partnerskog učešća. Kroz kontinuirano jačanje i unaprijeđenje saradnje Savez će uticati na rješenja viših nivoa vlasti i imati uticaj na poboljšanje statusa jedinica lokalne samouprave u FBiH.

Kroz stavove tijela i organa Saveza i analitički rad, Savez će identifikovati potrebe JLS i kroz uključanje u radne grupe viših nivoa vlasti prezentirati zajedničke stavove JLS. Ovo uključuje planove viših nivoa vlasti (FMF i vlade).

Analizom o pripadnosti javnih prihoda i uticaju na finansijski status JLS sugerisane su određene izmjene zakona koje bi imale pozitivan uticaj na finansijsku stabilnost JLS. Savez je identifikovao potrebne korake i uspostavio inicijalne kontakte sa relevantnim interesnim stranama. U narednom periodu, Savez će uz podršku jedinica lokalne samouprave i drugih partnera nastaviti procese lobiranja i zastupanja za izmjene i dopune Zakona o pripadnosti javnih prihoda na način da se pozicija jedinica lokalne samouprave ojača na način da prihodi obezbijeduju samoodrživost rada jedinica lokalne samouprave sa posebnim osvrtom na ravnopravnost i transparentnost (vidljiviji prijenos nadležnosti i sredstava).

Analizom o uticaju pandemije COVID-19 naglašena je potreba za većom finansijskom podrškom jedinicama lokalne samouprave kao i set mjera i koraka koje je potrebno poduzeti u svrhu stabilizacije trenutnog stanja sa naglaskom na kreiranje egalizacijskog fonda u svrhu finansijskog izjednačavanja statusa općina i gradova, tj. da se rashodovne potrebe mogu izjednačiti u svim jedinicama lokalne samouprave u FBiH.

JLS preko Saveza uključene u procese vezane za finansije (izrada godišnjih planova viših nivoa vlasti, uključivanje predstavnika Saveza u radne grupe vezano za finansije). Kroz stavove tijela i organa Saveza i analitički rad, Savez će identifikovati potrebe JLS i kroz uključanje u radne grupe viših nivoa vlasti prezentirati zajedničke stavove JLS. Ovo uključuje planove viših nivoa vlasti (FMF i vlade).

- **Uspostavljeni okviri finansijskih mehanizama za podršku razvoju JLS**

U saradnji sa parlamentarnom komisijom za lokalnu samoupravu i FMF Savez je ostvario uspjeh u raspodjeli grant sredstava FMF. Nadalje, u saradnji sa FMF i međunarodnim organizacijama i partnerima, Savez je učestvovao u procesima transparentnog finansiranja projekata JLS od značaja za lokalnu zajednicu. U narednom periodu, Savez će se zalagati za uspostavu sistemskog i transparentnog rješenja raspodjele grant sredstava JLS kao i partnerskog učešća.

- **Savez adekvatno i efikasno doprinosi unaprijeđenju pravnog okvira za rad i funkcionisanje lokalne samouprave, lokalnom razvoju i uvođenju racionalnijeg i efikasnijeg organizovanog sistema lokalne samouprave kroz zagovaranje i neposredno učešće u izradi sistemskih pravnih propisa i rješenja**

Unaprijeđenje pravnog okvira

Pravni okvir za unaprijeđenje i funkcionisanje lokalne samouprave je jedno od najvažnijih pitanja za jedinica lokalne samouprave. U svom djelovanju JLS su nosioci odgovornosti za stvaranje pozitivnih uslova za život i pružanja kvalitetnih usluga građanima i drugim subjektima. Nadležnosti jedinica lokalne samouprave, propisane Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, uključuju oblasti: komunalne i stambene djelatnosti, urbanizma, prostornog planiranja, energetske efikasnosti, zaštite životne sredine, upravljanja vanrednim situacijama, civilnom zaštitom i drugim oblastima iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Pored unaprijeđenja zakonskog okvira iz navedenih i drugih nadležnosti propisanih Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, za nesmetano i efikasno vršenje poslova iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave neophodno je kontinuirano unaprijeđivati rad i funkcionalnost javne uprave kao i zakonski okvir kojim se reguliše rad JLS.

U svom djelovanju Savez zastupa interese svojih članica u svim oblastima od značaja za jedinica lokalne samouprave. U narednom periodu Savez će posebnu pažnju usmjeriti na zakonodavna rješenja koja će unaprijediti rad, funkcionisanje i jačanje jedinica lokalne samouprave. Savez će nastaviti sa aktivnim učešćem u procesima lobiranja i zastupanja, a posebno u oblastima civilne zaštite, građevinskog zemljišta, komunalnih djelatnosti, ali i drugim oblastima identifikovanih kao prioritarnih od strane jedinica lokalne samouprave u FBiH a koje imaju uticaj na finansijski status jedinica lokalne samouprave ali i unaprijeđenju pružanja usluga građanima.

Svjesni činjenice da u FBiH ne postoji strategija koja se odnosi na razvoj i buduće korake jačanja jedinica lokalne samouprave u FBiH, Savez će stvoriti pretpostavke za izradu

dokumenta koji bi na sistematičan način a u okviru postojećeg zakonodavstva dao pravce djelovanja jedinicama lokalne samouprave. Strategija razvoja lokalne samouprave u FBiH bi se trebala oslanjati na postojeće strateške dokumente viših nivoa vlasti (npr. Strategija razvoja FBiH, Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem, idr.). Uspostavljanjem strategije će se sistematičnije pristupiti i harmonizaciji zakonskih propisa ali i harmonizovanom pristupu izrade akata i dokumenata JLS.

U cilju jačanja funkcionisanja i rada jedinica lokalne samouprave Savez je aktivno učestvovao u procesu izrade i usvajanja Zakona o planiranju i upravljanju razvojem u FBiH, kao i podzakonskih akata za provedbu Zakona. Pružanjem pomoći jedinicama lokalne samouprave, Savez će omogućiti provedbu zakonskog okvira te će stvoriti se pretpostavke za harmonizaciju i komplementarnost procesa i funkcionisanja jedinica lokalne samouprave. Prikupljanjem, kontinuiranim ažuriranjem i analiziranjem provedbe strateških dokumenata u jedinicama lokalne samouprave, Savez će imati pregled stanja u jedinicama lokalne samouprave te će koristiti analize u svrhu identifikacije prioriteta jedinica lokalne samouprave u FBiH. Značajno je da se Savez kroz svoje pozicioniranje u Uredbi o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH prepoznaje kao partner višim nivoima vlasti.

Unaprijeđenje kapaciteta JLS u pružanju usluga.

Pored osnovne uloge Saveza - da zastupa i zagovara interese članstva, nezaobilazna je i njegova uloga u jačanju kapaciteta jedinica lokalne samouprave za provođenje njihovih nadležnosti, kao i za njihov rad u skladu sa principima dobre uprave. U skladu sa naprijed navedenim Savez će realizovati aktivnosti koje se odnose na unapređenje postojećih i uspostavljanje novih savjetodavnih usluga; razvoj i realizaciju savjetovanja i drugih savremenih vidova izgradnje kapaciteta članstva u skladu sa identificiranim potrebama: formiranje i kontinuirano održavanje baze propisa i akata lokalnih samouprava i modela lokalnih akata, ali i druge vidove jačanja kapaciteta JLS.

- **Snažnije pozicioniranje Saveza kao relevantnog partnera u uključivanju lokalnih vlasti u programe EU, većeg stepena učešća lokalnih vlasti u izradi politika i propisa u skladu sa EU standardima kao i njihovo uključivanje u proces programiranja i omogućavanje pristupa fondovima pretprijetne pomoći EU.**

Proces evropskih integracija u kojem se nalazi Bosna i Hercegovina i status potencijalnog kandidata podrazumijeva složenost i aktivno učešće svih relevantnih nivoa vlasti unutar jedne države, njihovu međusobnu saradnju i partnerstvo. Svjesni obaveza Bosne i Hercegovine u predstojećem procesu pridruživanja Evropskoj uniji, kao i činjenice da se preko EU legislative provodi i na regionalnom i lokalnom nivou, od strateškog je značaja za jedinice lokalne samouprave da se na što bolji i kvalitetniji način pripreme za ove procese. U vezi s tim, Savez će aktivno raditi na aktivnostima podizanja svijesti zaposlenih u

jedinicama lokalne samouprave i građana o procesu pridruživanja, kao i svim predstojećim obavezama za jedinice lokalne samouprave.

U predstojećim procesima integracija, od strateškog je značaja za jedinice lokalne samouprave da se povezuju i sarađuju kako sa međunarodnim donatorima, tako i sa međunarodnim organizacijama. Prepoznavajući važnost navedenog, Savez će u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti aktivnostima pružanja podrške članicama u oblasti međunarodne saradnje na bilateralnom planu, u regionalnim okvirima i u okviru međunarodnih organizacija.

- Uspostavljen i funkcionalan okvir finansijskog mehanizma za podršku povlačenju fondova jedinica lokalne samouprave (EU i drugih)

Na osnovu dostupnih analiza i komunikacije sa članicama, Savez će u narednom periodu aktivno raditi na uspostavljanju finansijskog mehanizma za podršku većem stepenu apliciranja i povlačenju EU fondova. Savez će, na osnovu postojeće zakonske regulative, osmisliti detaljan okvir za finansijski mehanizam. Savez će ostvariti partnerstva i inicirati razgovore sa relevantnim domaćim i međunarodnim partnerima za realizaciju i funkcionisanje finansijskog mehanizma, kao podrške JLS u stvaranju boljih uslova života za svoje građane.

2. Kvalitetni, efikasni i modernizovani servisi Saveza unaprijeđuju rad jedinica lokalne samouprave kroz aktivno uključivanje članica a u svrhu pružanja što kvalitetnijih javnih usluga građanima i drugim subjektima

Pored osnovne uloge Saveza da zastupa i zagovara interese jedinica lokalne samouprave, uloga Saveza je i da kontinuirano jača kapaciteta članica za provođenje njihovih nadležnosti, kao i za njihov rad u skladu sa principima dobre uprave. Savez ovu ulogu ostvaruje kroz pružanje raznovrsnih servisa članicama u formi savjetovanja, pružanja stručne i tehničke podrške, umrežavanje jedinica lokalne samouprave u različitim oblastima i podsticanju razmjene dobrih praksi. Jačanjem uloge Saveza i zahtjeva članica jedan od prioriteta Saveza je jačanje i unaprijeđenje postojećih i uspostavljanje novih servisa Saveza svojim članicama. Sistematizacijom i harmonizacijom procesa u pružanju usluga svojim članicama, Savez će stvoriti preduslove za jedinice lokalne samouprave da kontinuirano jačaju svoje kapacitete u pružanju usluga građanima i funkcionisanju jedinica lokalne samouprave.

- Jedinice lokalne samouprave moderno organizovane i efikasne u obavljanju zadataka iz svojih nadležnosti kroz uspostavljanje održivog sistema profesionalnog obučavanja i razvoja kapaciteta u JLS.

Savez ima značajnu ulogu u jačanju kapaciteta članica za daljnje unaprijeđenje funkcionisanja jedinica lokalne samouprave, provedbe zakonodavnog okvira i pružanja usluga građanima. Savez svoju funkciju jačanja kapaciteta uglavnom ostvaruje kroz razne vidove savjetovanja koje pruža kroz saradnju sa drugim partnerima u oblasti lokalne samouprave ali i kroz samostalno djelovanje. U narednom periodu Savez je posvećen jačanju svoje uloge kroz modernizaciju postojećih procesa, procedura, različitih oblika savjetovanja iz oblasti rada jedinica lokalne samouprave, kao i praćenja i analize realizacije aktivnosti. Savez će posebnu pažnju posvećivati programima koji podržavaju jačanje kapaciteta lokalnih vlasti za obaveze koje predstoje u procesima pristupanja EU i provedbe Agende 2030.

- **Unaprijeđene postojeće i razvijene nove usluge savjetovanja**

Savez svojim članicama pruža usluge finansijskog i pravnog savjetovanja. S obzirom na širok dijapazon oblasti u funkcionisanju jedinica lokalne samouprave, kao i potreba članica, Savez će unaprijediti i modernizovati postojeće usluge savjetovanja, te uvesti i ponuditi nove oblasti savjetovanja za jedinice lokalne samouprave, koristeći internu ali i eksternu ekspertizu, kao i partnere. Održavanjem baze podataka ove usluge, kontinuirano će se pratiti i analizirati pitanja od najvećeg interesa za jedinice lokalne samouprave, te po potrebi poduzimati i druge aktivnosti kroz rad Saveza.

- **Uspostavljanje i kontinuirano održavanja baza podataka u oblasti rada i funkcionisanja lokalne samouprave i izrade analiza u cilju jačanja pozicije lokalne samouprave u FBiH**

S obzirom na kontinuirano jačanje uloge Saveza kao i predanosti radu baziranom na dokazima Savez će u narednom periodu nastaviti sa sistematizacijom procesa kreiranja i održavanja baza podataka, i korištenja baza podataka u oblasti rada i funkcionisanja lokalne samouprave u svrhe informisanog donošenja odluka, pripreme akcionih planova, izrade analiza, stavova i relevantnih izvještaja. Fokus Saveza će biti na sistemitičnom i efiksnom prikupljanju i održavanju baza podataka.

- **Jačanje jedinica lokalne samouprave kroz umrežavanje u cilju harmonizacije funkcionisanja jedinica lokalne samouprave, međusobne podrške i podsticanja razmjene i preuzimanja najboljih domaćih i međunarodnih praksi.**

Kao institucija koja povezuje i zastupa interese jedinica lokalne samouprave u FBiH, Savez ima važnu ulogu u povezivanju jedinica lokalne samouprave. Kroz kontinuirani rad sa jedinicama lokalne samouprave Savez je prepoznao sve veću važnost umrežavanja i razmjene dobrih praksi u zemlji kao i jedinica lokalne samouprave iz regiona i šire. U narednom periodu Savez će osmisлити procese umrežavanja a posebno prikupljanju podataka najboljih praksi.

3. Organizaciona samoodrživost, efektivnost i kvalitet rada osigurani kroz moderniju unutrašnju strukturu, saradnju sa članicama i interesnim stranama, efikasnu komunikaciju i integrisanje inovativnih načina poslovanja

Imajući u vidu potrebe Saveza za realizaciju zacrtanih ciljeva, ali i kontinuirano jačanje Saveza, neophodno je nastaviti aktivnosti na unaprijeđenju, modernizaciji i razvoju institucionalnih kapaciteta Saveza, jačanja sistema upravljanja ljudskim resursima i ekspertskih znanja Stručne službe Saveza ali i tijela i organa Saveza. Neophodno je posvetiti pažnju uspostavljanjem modernih, efikasnih i finansijskih održivih struktura i procesa. U tom smislu Savez će raditi na unaprijeđenju slijedećih oblasti:

- Osiguravanje finansijske stabilnosti i održivosti osnovnih funkcija Saveza, i koraci ka dugoročnoj održivosti (npr. Analiza članskog doprinosa, nagrađivanje jls... itd.)

Kontinuirano jačanje uloge Saveza u zastupanju interesa jedinica lokalne samouprave u FBiH pred višim nivoima vlasti, uspostavljanje partnerskog odnosa sa relevantnim organizacijama i institucijama za posljedicu ima veća očekivanja i veći obim rada Saveza. Kako bi Savez nastavio sa progresivnim napretkom neophodno je unaprijediti sisteme finansiranja Saveza. U narednom periodu, Savez će analizirati potrebe, načine i izvore finansiranja, usluge i ostale aktivnosti u svrhu kreiranja „biznis plana“ kao i koraka provedbe aktivnosti iz „biznis plana“ u svrhu osiguranja osnovnih funkcija Saveza i dugoročne održivosti Saveza.

- Unaprijeđen i operativan pravni i administrativni okvir za rad tijela i organa Saveza u cilju što efikasnijeg i efektivnijeg funkcionisanja i procesa donošenja i provođenja odluka usmjerenih na jačanja oblasti lokalne samouprave

Sa jačanjem uloge Saveza i sve većih zahtjeva članica, partnera, kao i drugih zainteresovanih strana neophodno je unaprijediti i modernizovati funkcionisanje tijela i organa Saveza a koje će uveliko doprinjeti ostvarivanju ciljeva iz Strategije Saveza. Kontinuiranom evaluacijom tijela i organa Saveza, kao i trenutnih i budućih potreba jedinica lokalne samouprave za unaprijeđenje funkcionisanja će osigurati pravovremeno djelovanje i ostvarivanje zadatih ciljeva kroz funkcionalnije i efikasnije donošenje odluka.

- Osigurano aktivno učešće članica u svim sferama rada Saveza u cilju jačanja statusa jedinica lokalne samouprave - Kvalitetnija saradnja i dijalog između članica kroz unaprijeđenje rada organa, komisija i mreža Saveza, i uspostavljanje drugih oblika saradnje

Članice Saveza utiču na rad Saveza kroz učešće u tijelima i organima Saveza ali i na individualnom nivou. Praćenjem aktivnog učešća dijela članica Savez će osmisлити i provesti

aktivnosti koje će osigurati aktivnije i proaktivnije učešće članica u svim procesima rada Saveza a posebno u aktivnostima identifikovanja stavova Saveza i procesima lobiranja i zastupanja. Proaktivno djelovanje članica će unaprijediti kvalitet rezultata.

- Uspostavljena moderna i efikasna unutrašnja organizacija Saveza kroz uspostavljanje funkcije upravljanja ljudskim resursima, digitalizacija i unaprijeđenje internih procesa i organizacije rada stručne službe Saveza.

Zbog proširenog obima posla, očekivanja i zahtjeva članica, kao i drugih partnerskih organizacija i institucija, Savez je započeo procese unaprijeđenja unutrašnje organizacije i organizacije rada. Urađena je analiza upravljanja ljudskim resursima, analiza radnih mjesta te je zaključeno da su potrebna određena unaprijeđenja koja će doprinjeti funkcionalnosti rada Saveza. U narednom periodu Savez će aktivno raditi na unaprijeđenju struktura upravljanja ljudskim resursima i harmonizacije poslova u svrhu pružanja što kvalitetnijih usluga članicama i unaprijeđenja rada sa partnerskim organizacijama i institucijama.

Uz to, u svrhu što efikasnijeg funkcionisanja započeti su procesi modernizacije rada kroz postepenu digitalizaciju i uvođenje novih načina rada, arhiviranja, praćenja aktivnosti i rezultata a baziranih na analizi stanja i potreba kako članica, partnerskih institucija i organizacija, tako i potreba Saveza. U narednom periodu Savez će nastaviti procese modernizacije rade a u svrhu što boljeg uvida u stanje i potrebe jedinica lokalne samouprave, dostupnosti informacija i većeg stepena funkcionalnosti ali i finansijske racionalnosti.

- Veća vidljivost i prepoznatljivost Saveza u javnosti i kvalitetnije komuniciranje o svim pitanjima relevantnim za lokalnu samoupravu kao i o aktivnostima i djelovanju Saveza kroz jačanje interne komunikacije

Za Savez je veoma važno da kontinuirano radi na unaprijeđenju komunikacije sa svojim članicama, partnerskim institucijama i organizacijama, zainteresovanim stranama, ali i da stalno radi na unaprijeđenju vidljivosti i prepoznatljivosti i značaja lokalne samouprave u javnosti.

Savez ima ulogu posrednika u informisanju svojih članica o važnim stvarima, kao što su novi propisi i javne politike, izvori finansiranja lokalnih projekata, ili primjeri dobrih praksi iz zemlje ili šireg regionalnog, odnosno međunarodnog okruženja. Stoga je neophotno jačati saradnju sa Mrežom PROva, nastaviti unaprijeđenje postojećih kanala komunikacije (web page, FB, Viber zajednice..) te kontinuirano pratiti nove trendove i kanale komunikacije.

Savez će posebnu pažnju posvetiti unaprijeđenju strateškog komuniciranja u svrhu zastupanja interesa i stavova članica po određenim pitanjima i kreiranja planova zastupanja i lobiranja. Uz to, Savez će koristiti stratešku komunikaciju u svrhu održavanja kontakata i saradnje sa višim nivoima vlasti i drugim zainteresovanim stranama, ali i promovisanje stavova i politika široj javnosti.

Također, Savez će se u narednom periodu fokusirati na jačanje postojećih kanala komunikacije, ali i razvoju novih načina komunikacije a posebno fokusiranog komuniciranje u svrhe lobiranja i zastupanja interesa svojih članica.

NAČIN REALIZACIJE I PRAĆENJE PROVEDBE STRATEGIJE

S obzirom na važnost pravovremene pripreme, praćenja aktivnosti, realizacije ciljeva i sveukupnog funkcionisanja Saveza, Savez će realizaciju i praćenje provedbe Strategije ostvarivati koristeći slijedeće:

- Izrada i praćenje godišnjih akcionih planova.

Stručna služba Saveza će uz pomoć tijela i organa Saveza izrađivati godišnje akcione planove a u skladu sa razvijenim kalendarom planiranja. Akcioni planovi će se razvijati na osnovu identifikovanih prioriteta, akata Saveza i uz učešće članica kroz tijela i organa Saveza. Pored navedenog, u izradi akcionih planova će se uzet u obzir i planovi i programi rada viših nivoa vlasti ali i partnera u oblasti jačanja lokalne samouprave. Akcioni planovi će sadržavati i mjerljive indikatore uspjeha koji će se koristiti u svrhu praćenja realizacije aktivnosti iz akcionog plana i realizaciji Strategije Saveza. Analiza provedbe godišnjeg akcionog plana Saveza će se vršiti u toku godine, a u svrhu eventualne potrebe revidiranja aktivnosti u skladu sa neplaniranim situacijama i novim prioritetima. U toku provedbe akcionih planova će se raditi i revizije provedbe i napretka u odnosu na planirano. U izradi akcionih planova će se uzeti u obzir, pored strategije i internih dokumenata Saveza, i planovi i programi rada viših nivoa vlasti.

- Izrada godišnjih izvještaja na osnovu godišnjih akcionih planova

U svrhu informisanja članstva o postignutim rezultatima Savez će na godišnjoj osnovi pripremati Izvještaj o radu. Izvještaj će uključivati stepen ostvarenja akcionog plana i koristiće se i kao dokument za izradu akcionog plana za narednu godinu.

- CAF

Zajednički okvir procjene (CAF) je model za samoprocjenu u okviru upravljanja ukupnom (cjelovitom) kvalitetom. CAF se temelji na pretpostavci da se izvrsni rezultati u područjima organizacijskog učinka, građana/korisnika, ljudi i društva postižu kroz strategiju zasnovanu na liderstvu i planiranju, kao i pomoću ljudi u organizaciji, partnerstava, resursa i procesa, i predstavlja cjelokupni pristup analizi učinka. Savez je u prethodnom periodu prošao kroz dva ciklusa CAF samoprocjene, te je identifikovao CAF kao vrijedan i koristan alat samoprocjene organizacije i sveukupnog napretka u radu i realizaciji ciljeva. Stoga, i u narednom periodu, Savez će koristiti CAF kao sastavni dio analize uspjeha Saveza i postizanju ciljeva.